

Aktif Öğrenme Yöntemleri ile 20. Yüzyıl Sanat Akımlarının Öğretimi¹

Teaching 20th Century Art Movements with Active Learning Methods

Nermin YAY KORDE²

Ümran BULUT³

Geliş Tarihi: 10.04.2017 / Düzenleme Tarihi: 01.11.2017 / Kabul Tarihi: 01.11.2017

Özet

Çok yönlü olan insan, eğitime gereksinim duyan bir varlıktır. Eğitim sayesinde her bireyde var olan kapasitenin tanınması, yönlendirilmesi ve gelişmesi mümkündür. İnsan eğitimi için başlıca bileşenlerden biri de elbette sanat eğitimidir. Sanat eğitiminin verimli şekilde gerçekleştirilebilmesi de günümüzdeki önemli sorunlardan biridir.

20. yüzyıl sanat akımları görsel sanatlar dersinde gerek ilköğretim gerekse ortaöğretim de, dersin yapı taşlarını oluşturmaktadır. Bilindiği üzere sanat akımları, sanatın tarihsel kısmı ile de ilgilidir. Dolayısıyla bu konunun aktarımı ve öğrencide kalıcı bilgi sağlama durumu oldukça zordur. Eğer verimli bir eğitim ortamı oluşturulmazsa konu unutulup gidecek bir yapıya sahiptir. Bu nedenle akımlar konusunun etkin şekilde öğretimi sanat eğitimi açısından önemli bir yer tutacaktır.

Bu araştırma, ortaöğretim 16-17 yaş grubunda aktif öğrenme yöntemleriyle 20. yüzyıl sanat akımlarının öğretimi incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada seçilen öğrenci grubuna 20. yüzyıl sanat akımları aktif öğrenme yöntemleri ile öğretilmiş ve ardından edindikleri bilgilerle onların bu konuya uygun yaratıcılıklarını kullanarak eserler üretmeleri istenmiştir. Yöntemin etkililiğini daha yakından ve doğal ortamında irdeleyebilmek adına nitel araştırmalardan eylem araştırması modeli ile gerçekleştirilen araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Aktif öğrenme yöntemleriyle 20. yüzyıl sanat akımları konusunun öğretimi, öğrencilerin;

- 1) akademik başarıları ile bilgiyi edinme ve kullanabilme becerileri üzerinde nasıl etkisi olmuştur?
- 2) sanatsal çalışmalarını sorgulama ve analiz edebilmeleri açısından nasıl etkisi olmuştur?
- 3) kendi tasarımlarını oluştururken farklı teknik ve materyaller kullanmalarında nasıl etkisi olmuştur?

Araştırma 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Kocaeli Çayırova Şehit İlhan Küçüksolak Anadolu Lisesi öğrencilerinden amaçsal örnekleme ile seçilen 8 kişilik öğrenci grubu üzerinde yürütülmüştür.

Anahtar kelimeler: Sanat Eğitimi, Görsel sanatlar dersi, 20. Yüzyıl Sanat Akımları, Aktif Öğrenme.

Abstract

Being versatile, humankind is a creature who is in need of education. Thanks to education, it is possible to recognize, lead, and improve the capacities of the individuals. For the education of the individuals, art education is of course one of the fundamental elements. Carrying out a fertile and effective art education is one of the important problems of our time.

The art movements of 20th century constitutes one of the important landmarks of visual arts lesson both in primary and secondary schools. As it is known, the art movements are not about the historical aspects of art. So, the teaching of this issue and reaching long-term effects on the students is challenging. If it is not supported with a fertile education program, it is likely to be forgotten in a short time. For these reasons, teaching the art movements in an effective way constitutes an important place in the education of visual arts.

In the present study it is aimed to investigate the teaching of 20th century art movements to 16-17 year old secondary school students with the method of active learning. Within the framework of the study, the 20th century art movements were taught with active learning method and afterwards the learners were asked to produce art crafts with the information they received. In order to examine the efficiency of the method more closely and in its natural circumstance, action research methodology was adopted and the following research questions were aimed to be answered;

¹ Bu Araştırmanın Öncül Sonuçları 18-21 Ekim 2017 Tarihleri Arasında Antalya-Alanya da II. İnes Uluslararası Akademik Araştırmalar Kongresinde Sunulmuştur.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı E-posta: nermin_yay@hotmail.com

³ Prof. Dr. Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Bölümü E-posta: umranbulut@gmail.com

What sorts of effects does teaching 20th century art movements by implementing active learning methods have on;

- 1) *students' academic achievement and their knowledge acquisition and using skills,*
- 2) *students' questioning and analyzing work of art,*
- 3) *students in terms of using different techniques while creating their own designs?*

What sorts of effects does teaching 20th century art movements by implementing active learning methods have on;

- 1) *students' academic achievement and their knowledge acquisition and using skills,*
- 2) *students' questioning and analyzing work of art,*
- 3) *students in terms of using different techniques while creating their own designs?*

Key Words: *Art Education, Visual Arts Lesson, 20th Century Art Movements, Active Learning.*

Giriş

Sanat insanoğlunun birlikte yaşamaya başladığı andan itibaren devamlı olarak kendini yenileyen ve gelişen bir olgu içinde günümüze kadar süregelmiştir. Buna bağlı olarak da sanatın anlamı ve tanımı her dönemde değişime uğramış bazen birbirini destekleyen bazen de tepki olarak verilen tanımlarla karşımıza çıkmıştır. Sanatın, eğitim kısmı ise bu sürecin en önemli kısmını oluşturmaktadır.

Ada ve Baysal (2013:1); “İnsanlığın başlangıcından bugüne kadar süregelen en önemli etkinliklerin başında eğitim gelmektedir. Her çağda, her toplumda yaşamın gereği olarak yapılan eğitim fonksiyonları farklı olmuştur” diye belirtmiştir.

“Görsel sanatlar, resim, heykel, mimarlık, grafik sanatlar, endüstri tasarımı, seramik gibi geniş bir alanı kapsar. Bu dalların tümüyle ilgili olarak okul öncesinden yüksek öğrenime kadar her aşamadaki sanat eğitimi ve öğretimiyle ilgili kuramsal ve uygulamalı çalışmalara “Görsel Sanatlar Eğitimi” ya da sadece “Sanat Eğitimi” denilebilmektedir.” (Buyurgan,2012:2)

Sanat eğitimi, bireyi bütünlük içerisinde; ruhsal ve bedensel eğitimi bütün alarak, düşünce, yetenek ve yaratıcılık gücünün artırılmasını esas alır. Artut’a (2009:121) göre; “günümüzde sanat eğitiminin ana amacı öğrenciyi, kapasitesi doğrultusunda entelektüel, duygusal ve sosyal gelişimi açısından destekleyip ona donanım sağlayarak onun kişisel istemlerine yanıt verebilme çabasıdır. Sanat eğitimi, bireye estetik amaçların yanı sıra eğitici ve öğretici amaçları da verebilmeyi hedefler.”

Bulut (2001:476) da sanat ve sanat eğitimi ile ilgili düşüncelerini şu sözlerle ifade etmiştir: “Ülkemizde çeşitli liselerden mezun öğrencilerin aldıkları eğitimin birbirinden çok farklı olduğu bilinmektedir; ayrıca çoğunda sanatla ilgili hiçbir etkinliğin yapılmadığı bir gerçektir. Sanata karşı bilinçlenme yerine, sanata karşı ilginin azalmış olması üzücüdür”.

Sanat eğitimi bireyin her döneminde, eğitimin her safhasında çok önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle sanat eğitiminin gerçekleştiği her yerde sanat bireyin algısına, sanatsal gelişimine, estetik olgusuna katkı sağlar nitelikte olması ve yenilikçi, deneylere açık yöntemlerle desteklenmesi gerekmektedir. Her öğrenci farklı öğrenme stillerine sahiptir ve önemli olan farklı yetenek, ilgi ve algılama özelliklerine sahip bireylere bu yönlü eğitim vermektir. Toplumlar da nitelikli ve kaliteli bir sanat eğitimi için bazı koşulların gerçekleşmesi gerekmektedir. Erinç’e (2004:87) göre gereklilik arz eden durumlar şunlardır:

- a)doğru program,
- b)doğru öğretmen ve
- c)doğru yönetmen.

“Sanat eğitiminde planlanan hedeflere ulaşmak için öğretmenlerin derslerinde uyguladıkları birçok yöntem belirleyici olabilmektedir. Bu yöntemlerin belirlenmesinde sanat eğitiminin kendine özgü öğretim teknikleri olduğu düşünüldüğünde eğitimcilerin yüksek bir alan bilgisine, deneyim ve beceriye sahip olmaları gerekir. Planlanan sanatsal eğitimde öğrencilerin farklı gelişim özelliklerini göstermeleri, öğrenme biçimlerinde de farklılıklar yaratmaktadır. Bu farklılıklar çeşitli sanatsal öğrenme ve araçların bir arada kullanılmasına ve gerektiğinde özel öğretime gereksinim duyulmasına neden olur.” (Artut,2009:131)

20. yüzyıl sanat akımları konusu çoğunlukla dinleme ve not alma aktivitelerinden oluştuğu için edilgin öğretim yöntemleriyle işlendiğinde bilgi düzeyinde kalması, hedefin bilişsel düzeyde kalıp diğer aşamalarının gerçekleşmemesi olasılığını arttırmaktadır.

Eğitim ve öğretimdeki farklılıkları Varış (1998:6-8) şu şekilde belirtmiştir: “Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin amacına ulaşılabilmesi öğrenmenin gerçekleşmesine bağlıdır. Öğrenmenin olmadığı yerde eğitimden söz etmek pek mümkün olmamaktadır. Eğitim zaman ve mekan yönünden kapsamlı, sürekli ve çok boyutludur. Öğretimde zaman ve mekan kadar öğretmenin, velinin ve öğrencinin beklentileri de önem taşır.” Günümüz eğitim ve öğretiminde de tüm bunlar gözetilerek oluşturulan ortamlarda daha verimli bir süreç elde edilmekte ve öğrencinin bilgiyi edinip kullanabilme olasılığı artmaktadır.

Söz konusu olan 20. yüzyıl sanat akımlarının iyi bir sanat eğitimi ile gelecek nesillere aktarılması; sanatın farklı teknik ve materyal anlayışına sahip bilince erişmelerine, bilgiyi kullanabilmelerine, sanatsal resimleri analiz edebilme ve bireyin farklı uygulamalar anlayışı ile özgün ve estetik eserler üretebilmelerine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Tüm bu düşüncelerin gerçekleşmesini sağlamak amacıyla seçilen aktif öğrenme modeli ile kaliteli bir eğitim-öğretim ortamı oluşturulacağı amaçlanmıştır.

Aktif öğrenme yöntemlerinin, görsel sanatlar dersi, 20. yüzyıl sanat akımları konusuna ilişkin akademik başarıları, yaratıcı etkinliklerde bulunabilmeleri ve farklı teknik ve materyallerle eserler ortaya koyabilmelerini ve bu modele dayalı oluşturulan iyi bir sınıf uygulaması, çocukların resim yapmaya, ona bakmaya, onun hakkında düşünmeye, onu hissetmeye ve tanımaya, sanata ve tasarıma tepki vermeye katılımlarını sağlayabilecektir.

Aktif Öğrenme

Açıkgöz' e göre (2003:17) aktif öğrenme; "Öğrenenin öğrenme sürecinin sorumluluğunu taşıdığı, öğrenene öğrenme sürecinin çeşitli yönleri ile ilgili karar alma ve öz düzenleme yapma fırsatlarının verildiği ve karmaşık öğretimsel işlemlerle öğrenenin öğrenme sırasında zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme sürecidir."

"Bildiklerim gördüklerimdir, gördüklerim bildiklerimdir." (Atagök, 2011:102)

Görerek, yaşayarak öğrendiğimiz her şey kalıcı öğrenmemizi sağlayan, bizde bu bilgilerin her anımızda yaşamasını sağlayan öğrenilmiş bilgiler kazanmamıza olanak tanır. İşte bu yüzden küçük yaşlarımızdan itibaren kalıcı öğrenmelerin sağlanabildiği ortamlar oluşturmak ve öğrencileri bu şekilde yetiştirmek etkili bir eğitim öğretim için en gerekli koşullardan biridir.

İlkokuldan başlayarak bütün öğrenim sırasında öğretmenin söylediklerini yalnızca bellemeye, sınavlara nakletmeye yönlendirilen öğrenci; özgür, bilimsel düşünceyi yaratıcı potansiyelini gerçekleştiremeyecektir (Taşdemir, 2001:479). Günümüz koşullarında artık geleneksel hale gelmiş öğretmen merkezli eğitim anlayışı kalkmış ve yerine modern bir eğitim anlayışı gelmiştir. Şimdilerde önemli olan; öğrenciyi merkeze alan, onun için etkin olarak katıldığı ortam yaratmaktır.

"Aktif öğrenme, öğrencinin kendi öğrenme süreci hakkında söz sahibi olduğu bir öğrenme şeklidir. Öğrencinin kendi bilişsel yetilerini zorlayarak yapılan öğrenme şeklidir. Aktif öğrenmenin gerçekleştirmeye çalıştığı, amacı ve stratejisi şöyledir (Sevindik,2010:70);

Aktif Öğrenme: Bireylerin okul başarısını artırma yanında, bilişsel, sosyal ve duygusal yönden de geliştirerek ileriki yaşamlarının kalitesini artırmaktadır.

Aktif Öğrenmede Amaç: Bilginin özümsemesi, anlamlandırılması ve yeniden üretilmesi, öğrenilenlerin kullanılması, problem çözme ve kavramasıdır.

Aktif Öğrenme Stratejisi: Öz-düzenlemedir."

Aktif öğrenme ortamında öğrencilerin oturup beklemeleri istenmemekte, eğitim ve öğretim sürecinin her anında etkin olmaları beklenmektedir. Öğrenciler öğrendikleri hakkında konuşabilmeli, yazabilmeli, onları geçmiş yaşantıları ile ilişkilendirebilmeli ve günlük yaşantılarına uygulayabilmelidirler. Etkin katılım, öğrencinin öğrenme sürecine bilginin ilk aktarımından itibaren katılımını sağlar. Etkin katılım, konuların anlatımını değil, tartışılmasını gerekli kılar. Üzerinde düşünülmesine, mantık yolu ile cevaplar aranmasına, karşıt fikirlerin gündeme getirilmesine, konu ile ilgili daha fazla bilgi edinme hevesinin uyanmasına imkan sağlar (Lubbers ve Gorcyca, 1997:68; akt. Güneyli, 2007).

"Aktif öğrenmenin yararlarını şöyle sıralayabiliriz (Sevindik,2010:70):

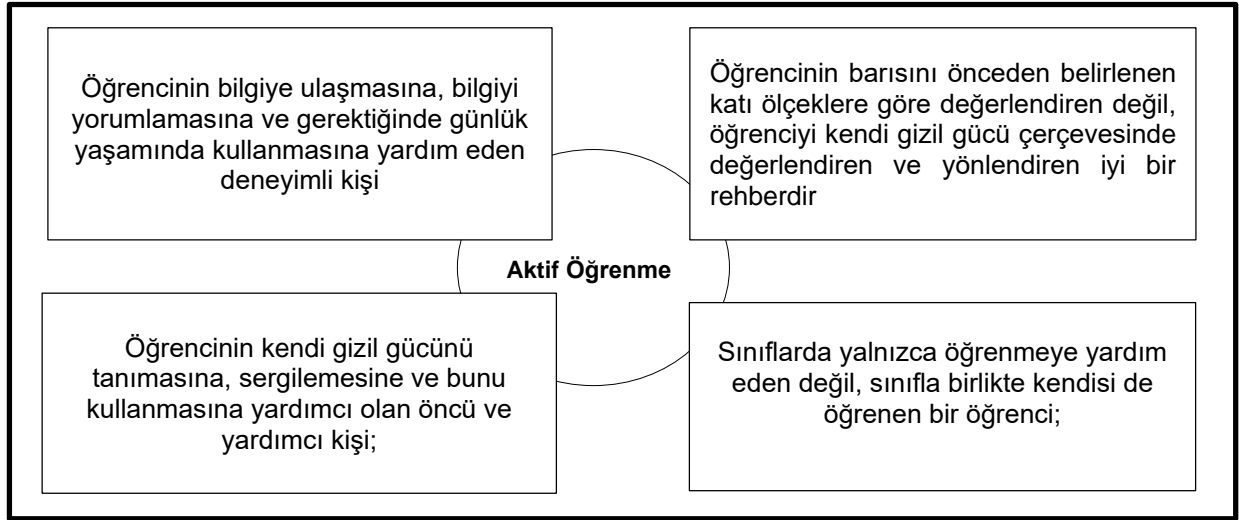
- 1-Yavaş öğrenen ve üstün yetenekli öğrencilere daha çok zaman ayırma*
- 2- Öğrencinin öz denetim geliştirme yollarını iyileştirir*
- 3- Farklı öğrenme stilleri için farklı programlar oluşturur*
- 4-Yaşam boyu öğrenmeyi sağlar*
- 5- Öğrencilerin güdülenme düzeyini yükseltir*
- 6-Sınıfta disiplin problemlerini azaltır."*

"Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'na göre (2003, akt; Şahiner, 2008:33), aktif öğrenme açısından okulu, bireyi, öğrenme ortamlarını, süreci tanımlayan ilkeler belirlenmiştir. Bu ilkeler, eğitim literatüründe aktif öğrenmenin on iki ilkesi olarak isimlendirilir. Bunlar:

- 1. Öğrenmeyi öğrenme esastır,*
- 2. Her öğrenci öğrenebilir,*
- 3. Her öğrenci öğrenirken eski ve yeni bilgiler arasında özgün bağlantılar kurar,*
- 4. Düşünmeyi öğrenmek eleştirel ve yaratıcı düşünmeyi geliştirir,*
- 5. Başarabilme duygusu ve içsel güdülenmeyi sağlar,*
- 6. Öğrenme olumsuz deneyimlerle engellediğinde zorlaşır,*
- 7. Merak; yaratıcılık ve çok boyutlu düşünmeyi harekete geçiren ödevle, öğrenciyi daha zorlarını başarabilmeye güdüler,*
- 8. Her öğrenci farklı zamanda, farklı türde ve farklı hızda ilerleyerek gelişir,*
- 9. Farklı özellikteki öğrencilerin birbiri ile etkileşimi öğrenmeyi kolaylaştırır,*

10. Her öğrenci öğrenmeye karşı farklı eğilim ve yeteneklere sahiptir,
11. Her öğrenci yeni bilgileri kendi kalıplarına göre kavrayıp benzersiz bir anlam yaratır.
12. Öğrenciler arasındaki olumlu ilişkiler öğrenmeyi artırır” (Akt. Şahiner, 2008, s.33).

Aktif öğrenme ortamında olması gereken ve beklenen durumlar vardır. Olumlu bir sınıf ortamı (planlama ve oturma düzeni gibi) öğretmen davranışları ve öğrenciden beklenen davranışlar. “Aktif Öğrenmede Öğrenci; aktif, katılımcı, soru soran, sorgulayan, problemleri kavrayabilen ve çözen, anlayan, düşünen, tartışan, takım çalışmasına uyum sağlayabilen, bilgiye ulaşma yol ve yöntemlerini öğrenen, daha fazla bilgiye erişme heyecanı duyan, planlı düşünen ve öğrenen, yaratıcı ve eleştirel düşünen, öz değerlendirme yapan, araştıran, keşfeden, fikir üreten, karar veren, karşılaştırma yapan, açıklayan, örnek verendir”(MEB, 2009, s.12).

Bilen'e göre (1996, s.54); “etkin öğrenme yaklaşımında, öğretmenlerin, sınıflarında kullanabileceği çok sayıda öğretme yöntem-teknikliği vardır. Bunlardan herhangi biri diğerinden üstün olmadığı gibi, her durumda başarıyla uygulanabilecek tek bir teknikten söz etmek mümkün değildir. Öğretmen, mevcut teknikler arasından kendi kişiliğine, öğrencilere, içeriğe uygun olanlarını seçmelidir.”

Araştırma grubuna etkinliklerde konu ve kazanımların kazandırılması düşünülerek seçilen ve uygulanan yöntem, teknik, öğretimsel iş ve taktikler aşağıda, bazılarının ayrıntılı açıklamalarıyla verilmiştir:

Eğitimsel Oyunlar (Nesi Var Oyunu), Akvaryum (İç Çember), Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim, Beyin Fırtınası, Soru-Cevap, Kart Oyunları, Gözlem, Öğrenci Ve Araştırmacı Günlükleri, Alan Gezileri, Başlık Bulma, Bulmaca, Karşılaştırma, Kavram Haritası Oluşturma, Kendini Değerlendirme, Örnek Verme, Sınıflama, Sonuç Çıkarma, Turnuva.

Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim: Bu stratejide öğretmen öğrencileri ilgi çekici bir sorunda inceleme yapmaya yönlendirir. Öğretmen sorunun anlaşılmayan noktalarında ve araştırma sürecinde öğrencilere yardım eder (Açıkgöz, 2008:140).

“Kart Oyunları Kart oyunları önceden öğretmen tarafından hazırlanmış kartlarla oynanır. Kartlar öğretim hedeflerine göre farklı biçimlerde hazırlanabilir. Eğitim amacıyla çok değişik kart oyunları oluşturulabilir.

Öğrenme Günlüğü: Araştırmada öğrenci grubunun her dersin sonunda öğrencilerin öğrendikleri ile ilgili günlük tutmaları istenmiştir.

Alan Gezileri: Öğrencilerin, öğrenilenlerle ilgili mekânlara yaptıkları inceleme gezileridir. Geziler doğal çevreye, müzeye, kent içindeki kurum ve yerlere olabilir. Ancak, gezilerin amaçlara hizmet etmesi için, gezi öncesinde nelere dikkat edileceği, gezi sırasında gezideki gözlemlerin kayıt edilmesi ve gezi sonunda toplanan bilgilerin sınıflanması gibi etkinliklere yer verilmelidir.

Başlık Bulma: Öğrencilerin okudukları bir metin ya da izledikleri olaya başlık koymaları, eğer varsa var olan başlığı değerlendirmeleridir.

Bulmaca: Öğrencilerin konu ile ilgili bulmaca hazırlamaları ya da öğretmen tarafından hazırlanmış bir bulmacayı çözmeleridir. **Görsel İmge Oluşturma:** Öğrencilerin işlenen konuyu, grafik, resim, karikatür, tablo, şema, şekil vb. herhangi bir görsel imge ile göstermesidir.

Karşılaştırma: Öğrencilerin, öğrenilenler arasındaki farkları ya da benzerlikleri belirlemesidir.

Kavram Haritası Oluşturma: Konu ile ilgili başlıca kavramların, merkezi bir kavram etrafında birbirleriyle ilişkilerini gösterecek bir haritanın oluşturulmasıdır.

Kendini Değerlendirme: Öğrencilerin neyi ne kadar öğrendiklerinin incelenmesi, öğrenme sürecinin başındaki ve sonundaki düzeyine bakarak ne kadar gelişme gösterdiklerinin belirlenmesidir.

Örnek Verme: Öğrencilerin işlenen konuları açıklığa kavuşturan örnekler vermesidir.

Sınıflama: Öğrencilerin belli bir konuda bilgi toplamaları ve onları sınıflayarak sunmalarıdır.

Sonuç Çıkarma: Öğrencilerin işlenen konuda ulaştıkları sonuçları belirlemeleridir.

Tavsiyede Bulunma: Öğrencilerin işlenen konuyla ilgili kişilere tavsiyede bulunmasıdır. Her düzeydeki öğrenciler, öğrendikleri konularla ilgili kendilerinden sonraki öğrenciler için tavsiyeler hazırlayabilirler. Bu, öğrencilerin konu ve öğrenme süreci hakkında düşünmelerini.

Turnuva: Değerlendirme, gözlem, haber toplama, bildikleriyle bağ kurma, dosya oluşturma, öğretimi malzemesi hazırlama, çalışma yaprağı, koleksiyon yapma, öğrendiklerini listeleme, proje, gazete çıkarma, gibi uygulamalar etrafında öğretim etkinlikleri hazırlanabilir." (Meb, 2009:18-24)

Amaç

"Anadolu liselerinde öğrenim gören 16-17 yaş grubu görsel sanatlar dersi alan öğrencilere; 20. yüzyıl sanat akımları konusunun, aktif öğrenme yöntemleriyle öğretilmesinin ve uygulanmasının öğrenciler üzerindeki etkililiği" bu çalışmanın ana amacını oluşturmaktadır.

Yöntem

Araştırma nitel bir araştırma yöntemi ile incelenmiştir. "Gerek eğitim ortamıyla, gerekse öğretmen, öğrenci, yönetici ve ilgili diğer kesimleriyle görsel sanatlar eğitiminin hedefini, amaçlarını, işlevlerini, bireye ve topluma katkılarını ve uygulanışını her açıdan incelemek, bu alanda yapılacak nitel araştırmalarla mümkün olabilecektir." (Özsoy, 2005:220)

Balci'ya göre (2015:63); "Nitel araştırma yaklaşımlarının eğitim ve eğitim sorunlarına uygulanması, genelde hızla benimsenir olmuştur. Eğitim sorunları, böylece katılımcıların içerden, özne, katılımcı bakışlarıyla daha isabetli çözümler hale gelmiştir."

Aktif öğrenme yöntemleri ile yürütülen ders ortamında, uygulama sürecinin nasıl olduğu ve bu süreçte nelerin gerçekleştiğinin incelenmesi amacıyla eylem araştırmasının uygun bir model olduğuna karar verilmiş ve araştırma yakından takip edilebilmiştir.

"Eylem araştırmasında bir öğretmen ya da müdür yeni bir öğretim metodunu veya okul yönetim stratejisini denemek için bilgi toplayıp bu bilgileri diğerleriyle paylaşabilir. Deneyi yapanlar eğitimcilerin kendileri olduğu için eylem araştırmaları diğer araştırma modellerindeki nesnellik noktasında eksiktir; fakat aynı zamanda, dışarıdan gelen araştırmacıların yaptığı araştırmalara nazaran içeriden işle doğrudan alakalı öğretmenler ve yöneticiler durum hakkında daha derin görüş açıları sağlayabilirler."(Slavin, 2012:20).

14.11.2016-18.11.2016	Görsel sanatlar dersinde 16-17 yaş grubu öğrencilerin gözlenmesi
23.11.2016	Çalışılacak öğrenci grubunun belirlenmesi
25.11.2016	Öğrencilerin kişisel bilgi formları doldurması ve ön görüşmenin yapılması
30.11.2016	1. Etkinlik Planının gerçekleştirilmesi
07.12.2016	2. Etkinlik Planının gerçekleştirilmesi
14.12.2016	3. Etkinlik Planının gerçekleştirilmesi
21.12.2016	4. Etkinlik Planının gerçekleştirilmesi
28.12.2016	5. Etkinlik Planının gerçekleştirilmesi
28.12.2016	Son görüşmenin yapılması ve öğrenci ürün değerlendirme formunun doldurulması

Şekil 2. Eylem Araştırması Takvimi (Yıldırım, Şimşek, 2011, s.298)

Her bir eylem araştırması kendi özelliklerine göre farklılaşmaktadır. Bu nedenle eylem araştırmasının aşamaları kesin ve değişmez değildir. Yapılacak araştırmayı özelliklerine göre bu aşamalar farklılaşabilir (Büyükoztürk vd.,2013:256).

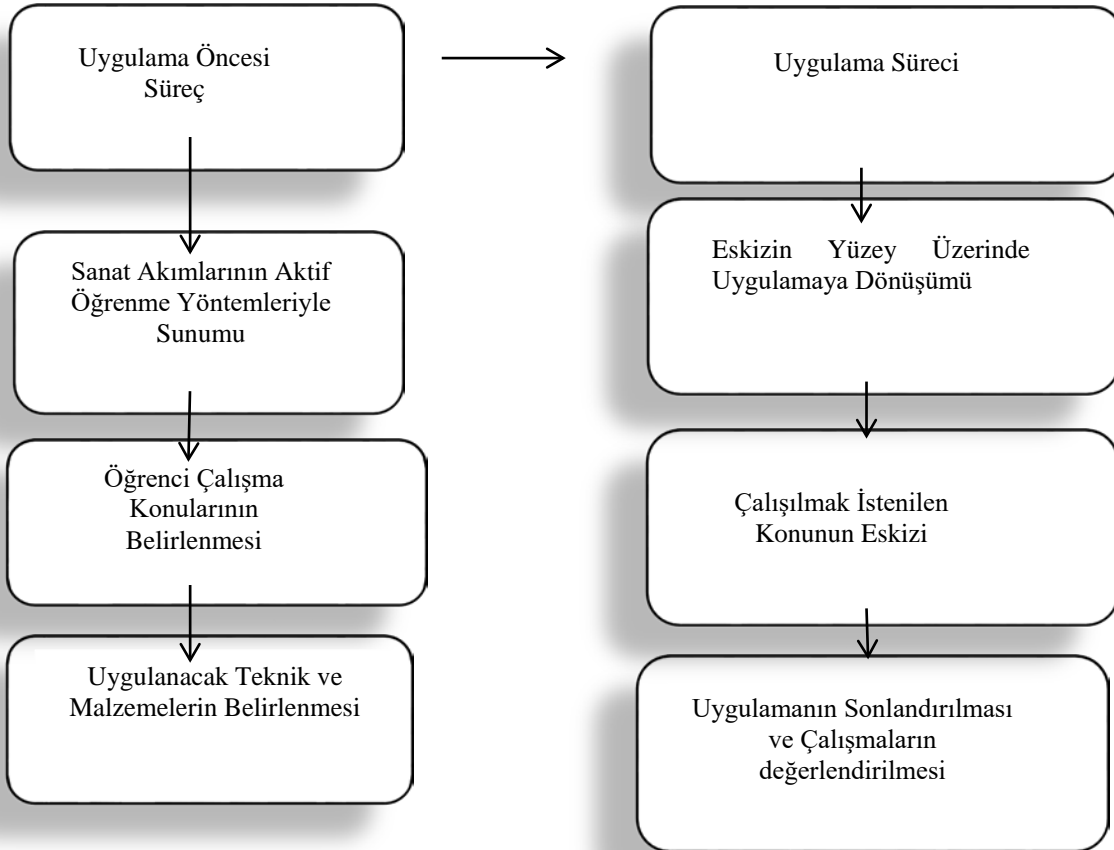
Eylem araştırması deseni ile gerçekleştirilen araştırmada veriler, gözlem, yarı-yapılandırılmış görüşme ve doküman inceleme gibi araçlarla toplanmış ve betimsel analiz ile çözümlenmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme, hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir. Bu nedenle, bu tür görüşme diğer iki yöntemin avantajlarını ve dezavantajlarını içerir. Analizlerin kolaylığı, görüşülene

kendini ifade etme imkanı, gerektiğinde derinlemesine bilgi sağlama gibi avantajları ve kontrolün kaybedilmesi, önemsiz konularda fazla zaman harcanması, görüşme yapılanlara belli standartlarda yaklaşılmadığından güvenilirliğin azalması gibi dezavantajları bulunur (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013:152).

“Betimsel analiz derinlemesine analiz gerektirmeyen verilerin işlenmesinde kullanılır.” (Yıldırım ve Şimşek, 2011:223)

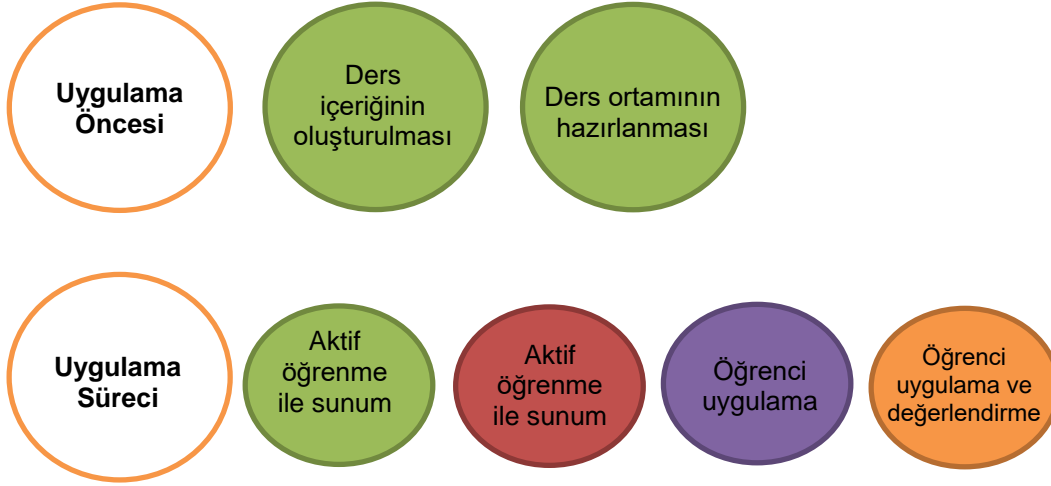
Araştırmanın uygulama sürecine yönelik plan aşağıdaki gibidir:

Şekil 3. Uygulama Sürecine Yönelik Eylem Planı Aşamaları

Bulgular

Araştırmada kişisel bilgi formları, görüşme, video/ses kayıtları, gözlem, günlüklerden elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır. Bulgular, uygulama öncesi durum saptama ve uygulama süreci olmak üzere iki aşamada toplanan verilerden oluşturulmuştur.

Şekil 4. Araştırmanın Uygulama Süreci

20. yüzyıl sanat akımları aktif öğrenme ile eğitim görüşü gözetilerek değerlendirilen ders içeriğinde, uygulamada öğrenciler aktif olarak rol üstlenmiş ve sanat eğitimde önemli bir konu olan sanat akımlarının oluşum süreçlerine ilişkin bilgileri yapılandırılmaya çalışılmıştır. 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin aktif öğrenme yaklaşımını daha önce görmedikleri varsayılmış, bunun için de aktif öğrenme yöntemi için sınıfın yeni olduğu düşünülmüş ve içerik ona göre oluşturulmuştur.

Haftalık ders planları, her haftaya ilişkin amaçlar, derste uygulanacak aktif öğrenme yöntemleri, hangi araç gerecin kullanılacağı, araştırmalar ve ödevler belirlenip ders planlarına dahil edilmiştir. Bu aşamada araştırmacı derslerin hazırlanmasında ve işlenmesinde aktif olarak yer almış ve gözlemci rolünde de dersleri gözlemlemiştir.

Ders öncesi hazırlık aşamasında öncelikle sınıf yerleşim düzeni aktif öğrenme yöntemlerinden seçilmiş ve gerekli teknolojik aletlerle sınıf ortamı ve donanımı sağlanmıştır.

Ortaöğretim görsel sanatlar ders kitabı olmadığı için ve ortaöğretim görsel sanatlar programında 20. yüzyıl sanat akımlarına ilişkin ayrıntılı bilgiye yer verilmediğinden çeşitli kaynaklar ve internet araştırması yapıp konuyla ilgili sunum hazırlanarak teknolojik imkanları da işin içine katarak öğretimin gerçekleştirilmesi yoluna gidilmiştir.

Araştırma öncesi sınıftaki öğrencilerin sanat ve 20. yüzyıl sanat akımları ile ilgili fikirlerini öğrenebilmek adına öğrencilere kişisel bilgi formu ve ön görüşme soruları yöneltilmiştir. Buradaki amaç hem öğrencilerin bilgilerini yoklamak hem de derse giriş yapmaktır. Bu bilgilere göre araştırmacı öğrencilerdeki eksiklikleri giderme yoluna gitmiş ve haftalık ders programını ve programdaki etkinlikleri bu yönde hazırlamıştır.

Araştırma öncesi sorulan sorular doğrultusunda öğrenci görüşlerini değerlendirdiğimizde, öğrencilerin sanat akımı, modern ve çağdaş sanat hakkında yüzeysel bilgiye sahip olduklarını ifade edebiliriz. Öğrenciler bu kavramları birbiri ile karıştırmakta ve farklılıkları görememektedir. Sonuç olarak öğrencilerin 20. yüzyıl sanat akımları ile ilgili bilgi ve deneyimlerinin kısıtlı olup, bu konudaki var olan düşüncelerinin yeterli seviyede olmadığıdır. Tüm bu sonuçlar ışığında araştırmacı dersin hedeflerini, izlenecek yolu, öğrencilerin beklentilerini, dersin değerlendirilmesine ilişkin bilgileri, 5 haftalık programına entegre etmiş ve taslağını oluşturmuştur. Öğrencilerin katkı ve önerilerine göre, gerektiğinde esneyebilecek bir eylem planı hazırlanmıştır ve uygulamaya koyulmuştur.

DERSİN UYGULANACAĞI ÖĞRENCİ GRUBU	Kocaeli Çayırova Şehit İlhan Küçüksolak Anadolu Lisesi 16- 17 yaş grubundan amaçsal örnekleme ile seçilen 8 öğrenci
UYGULAMA SÜRECİ	5 hafta
HAFTALIK DERS UYGULAMA SÜRECİ	Haftalık 3 ders saati (40+40+40)
DERSİN ÖĞRENİM ÇIKTILARI	Sanat akımlarının ortaya çıkış nedenlerini analiz eder. Sanat akımları hakkında bilgi sahibi olur ve sanatın çeşitliliğine duyarlı olur. Sanat akımlarının özelliklerini örneklerle açıklar. Sanat çalışmalarında kullanılan farklı teknik ve malzemeler hakkında bilgi sahibi olur bunları çalışmalarına uyarlar. Sanat eserlerini daha bilinçli bir şekilde inceleyip yorumlar. Kendi tasarımlarında farklı teknik ve materyaller kullanır.
DERSİN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	Aktif öğrenme yöntemleri- uygulamalı
UYGULAMA YÖNETİM SÜRECİ	Öğretim yöntem ve tekniklerden aktif öğrenme yöntemi ile anlatılan konu, bilimsel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni ile takip edilip süreç içinde alınan çıktılara göre yenilenebilir eğitsel düzenlemelerle ve planlarla gerçekleştirilecektir.

Tablo1. Aktif Öğrenme Yöntemleriyle20. Yüzyıl Sanat Akımları Konusu Genel Ders Planı İşlem Süreci

Örnek de verilen tablodaki gibi her hafta aktif öğrenme yöntemleri ile dersler işlenmiş ardından o haftaya ilişkin yapılandırılmış görüşme formları öğrencilere doldurtulmuş ve görüşler analiz edilmiştir. Tüm bunların ışığında aşağıda verilen bulgulara ulaşılmıştır. Aşağıda ki örnek de aktif öğrenme yöntemleri ile işlenen ders sonrasında elde edilen bulgulara yer verilmiştir:

II. hafta öğrenci görüşme soruları	Tema	Kodlama
1. Modern ve çağdaş sanat akımları eserlerini ayrıntılı bir şekilde incelemenin, bu eserleri anlayabilmek ve yorumlayabilmek açısından ne gibi yararları olduğunu düşünüyorsunuz? 2. Farklı teknik ve malzeme kullanımının sınırsız olması sanata ve sanat yapıtına sizce neler kazandırır? 3. Modern ve çağdaş sanat akımları yapıtlarında dikkatinizi çeken yön nelerdir? 4. Edindiğiniz bilgilerin size tasarımlarınızı oluşturabilmeniz ve farklı teknik ve malzemeyi kullanabilmeniz açısından yeni fikirler oluşturabilmenize teşvik ettiğini düşünüyor musunuz? 5. Aktif öğrenme yöntemleri ile işlediğimiz 20. yüzyıl sanat akımları konusunda teorik sunumlara ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	1. eser inceleme 2. Farklı teknik 3. dikkat çeken yön 4.yeni fikir 5.süre	1. eser inceleme 2. Farklı teknik 3. dikkat çeken yön 4.yeni fikir 5.süre

Tablo 2. 07.12.2016 Tarihli Aktif Öğrenme Yöntemleri İle 20. Yüzyıl Sanat Akımları Konusu İşleyiş Sürecine İlişkin II. Hafta Görüşme Soruları

Araştırmamızın ikinci alt probleminde aktif öğrenme yöntemleriyle anlatılan 20. yüzyıl sanat akımlarının öğrencilerin sanatsal çalışmaları sorgulama ve analiz edebilmeleri açısından nasıl bir etkisi olduğu ölçülmeye çalışılmıştır. Bu alt problemin sorgulanmasının nedeni 20. yüzyıl sanat akımlarını öğrenen bireyin sanat eserlerini sorgulamadan, analiz edemeden uygulamaya geçilmek istenmemesidir. 07.12.2016 tarihli ders planında yani II. Hafta modern sanat akımlarının başlangıcı kabul edilen empresyonizmden postmodern sanat akımına kadar sanat akımlarından örnek sanat eserleri incelenmiş sanat eleştirisi tarzında tartışma yöntemi ile bu eserlerin analizi yapılmıştır.

Araştırmamızın ikinci alt problemine ilişkin verileri elde edebilmek için 07.12.2016 tarihinde II. Hafta ders eylemi gerçekleştirilmiş ve ardından o haftaya ait görüşme formları öğrenciler tarafından cevaplandırılmıştır. Bu alt probleme ilişkin verileri elde edebilmek için (1-4) arası sorulara verilen cevaplar analiz edilmiş ayrıca gözlem formu ve günlüklerde incelenip bulgular elde edilmiştir. Bu sorulara verilen öğrenci cevaplarından bazıları şunlardır.

ÖB.E: 1. Soru “*evet, birçok örnek görmek ve onu irdelemek öğrendiklerimi daha iyi anlamamı sağladı ve daha kalıcı oldu. Bu yüzden yararlı olduğunu düşünüyorum.*”

ÖH.Z: 1. Soru “*elbette yararlı buluyorum, çünkü yapıtların nasıl yapıldığını, ne anlatmak istediğini, hangi dönemde çıktığını ve en iyi örneklerini görmek başka tarzlarda ve bu tarzlardaki yapıtlara bakış açımızı belirliyor ve onları daha iyi anlamamızı sağlıyor.*”

ÖÖ.O: 1. Soru “*bu akımları detaylı şekilde incelemek çok yararlı çünkü, bir tasarım yapmak istediğimizde ve zorlandığımızda farklı akımların farklı tarzları olduğunu bilmek ve malzeme çeşitliliği hakkında bilgi sahibi olmak bizim de üretirken bunu tasarımlarımıza yansıtılabilmemizi sağlar.*”

ÖF.Y: 2. Soru “*anlamı derinleştirdiğini, anlamı tamamladığını ve etkileyici kıldığını düşünüyorum.*”

Öİ.Y: 2. Soru “*bana göre de sanat zaten belli malzeme ve tekniklerle sınırlı kalmamalı. Bu yüzden malzeme çeşitliliğinin ve farklı tekniklerin sanat eserini daha ilgi çekici hale getirdiğini düşünüyorum.*”

ÖM.S: 2. Soru “*farklı açılardan bakıp o akıma dair yeni pencereler açtığını düşünüyorum. Materyaller çoğaldıkça fikirler çoğalır, zenginleşir. Yapıtı ön beğeni kazandırır. Her yeni malzeme yapıtın konusunu alır ve başka başka köşelere bizi taşır; böylece sanat yapıtı bittiğinde fikirler köşegenine rastlamamız olasıdır.*”

ÖT.Ş: 3. Soru “*modern sanatta da farklı bakış açıları olsa da geleneksellikten çok fazla kopamadıkları görülüyor. Oysa çağdaş sanat uçsuz bucaksız çöl gibi. Herşey içinde saklı.*”

ÖE.A: 3. Soru “*modern sanatta sürrealizm çok dikkatimi ve ilgimi çekti. Ama her şey bu dönemlerde kağıt ya da tual üstünde. Çağdaş sanatta farklı tekniklerin ve öylesine bir objenin alınıp bile sanat eserdir denilmesi fazlasıyla dikkatimi çekti.*”

ÖB.E: 4. Soru “*insan sanat akımlarını ayrıntılı incelediğinde ve anlamlandırdığında hayata karşı duruşu da farklı oluyor. Bu da bizim yeni fikirler edinebilmemize ve üretebilmemize olanak tanıyor.*”

ÖÖ.O: 4. Soru “*tabi ki bana yardımcı olduğunu düşünüyorum. Bana en yakın olan sanat akımı üzerinde yoğunlaştım ve tasarımında onun izlerini yansıtmaya çalışacağım.*”

ÖH.T: 4. Soru “*bu dersimizde öğretmenimiz bol örnek göstererek akımları daha ayrıntılı öğrenmemizi sağladı. Dolayısı ile incelediğimiz örnekler sayesinde kafamda yapmak istediğim tasarımlar canlanmaya başladı. Farklı tarzdaki örnekler ve uygulamalar yeni çalışmalar yapmamıza büyük bir etki oluşturdu.*”

Alınan cevaplar doğrultusunda öğrencilerin bir sanat eserini sorgulayıp analiz edebilecek kazanıma sahip oldukları bulgusu elde edilmiştir. Aktif öğrenme yöntemleriyle 20. yüzyıl sanat akımları konusunun öğretimi, öğrencilerin sanatsal çalışmalarını sorgulama ve analiz edebilmeleri açısından olumlu bir sonuç doğurmuştur. Öğrenci günlükleri ve araştırmacı günlüğü de incelendiğinde aynı sonuca ulaşılmıştır. Aşağıda bir öğrencinin ve araştırmacının 07.12.2016 tarihine ait günlüğünden kesitler verilmiştir:

Öğrenci Günlüğü

Bu hafta sanat akımlarını örneklerle öğrenerek yeni bakış açıları edindim. Hareket öğelerinden yola çıkarak resim ve heykel yapılabileceğini, resimlere eleştirel bakış açıları kazandırılabilirliğini ve bunun sanata yeni bir boyut ve farklı bakış açıları kazandırabileceğini düşünüyorum. Bu öğrendiklerimin bana neler kazandırdığına gelecek olursak güzel gözükken bir resmin kötü yorumlanabileceğine, çirkin bir resmin ise iyi yorumlanabildiği sanat platformunda değişen sanat anlayışları içinde zamana direnen, anısı yaşayan resimlerin olduğunu fark ettim. Artık resimleri olduğu gibi değil, gözükmeyen, kapalı anlamlarıyla değerlendiriyorum (ÖB.E 07.12.2016)...

Araştırmacı Günlüğü

Bu hafta öğrencilerime geçen hafta ayrıntılı şekilde incelediğimiz sanat akımlarından bol görseller eşliğinde eser analizi yaparak dersimizi işledik. Öğrencilerim gerçekten harika. Hepsi aktif olarak derse katılıyor ve gerçekten öğrenmek için çabalıyorlar. Onlara sürekli sorular soruyorum. "Bu eser de ne görüyorsunuz, hangi malzemeler kullanılmış, siz olsaydınız ne tercih ederdingiz, sanatçılar neden farklı teknikler tercih ediyorlar?" gibi. Alınan cevaplar oldukça güzel. Mesela neden farklı teknikler tercih ediyorlar sorusuna Ö.Ö.O adlı öğrencim tekdüzelikten eseri kırtarabilmek ve farklılık yaratmak için diye cevap verdi. Gösterdiğim her eser karşısında şaşkınlıklarını gizleyemediklerini söyleyebilirim.12. sınıf öğrencilerimle geçen yıl müfredatımızda bu konunun olmasından kaynaklı modern sanata ait bilgilerinin var olduğunu gözlemliyorum. Çağdaş sanatın uçsuz bucaksız eserleri karşısında değişik yorumlar da alıyorum. Fakat genel olarak baktığımda bu ders sonunda gerçekten öğrencilerim genel hatlarıyla eser analizi yapabilir konuma gelecekler (N.Y.KORDE 07.12.2016)...

Öğrenci ve araştırmacı günlüklerinde de sürecin olumlu devam ettiği söylenebilir. Öğrenci günlükleri incelendiğinde sanat yapıtlarını anlamlandırabildikleri ve analiz edebildikleri sonucuna ulaştıkları görülmektedir. Bu anlamda bu haftaki dersi yararlı ve anlamlı bulduklarını da göstermektedir.

Örnek de de görüldüğü üzere eylem araştırması ile takip edilen ders ortamında aktif öğrenme yöntemleri ile işlenen ders süreci öğrencilerde olumlu etkiler bıraktığı yönündedir. Tüm hafta ders süreçlerinin sonunda elde edilen bulgular ise şöyledir:

Tüm anlatılanlar, sorgulamalar ışığında öğrencilerin aktif öğrenme yöntemleri ile 20. yüzyıl sanat akımlarını öğrenip, eser inceleyebilmeyi ve gördüklerinden yola çıkarak tasarım yapabilmeyi ve bu tasarımlarını farklı teknik ve malzemeler kullanarak üretebildikleri sonucunu açıkça görebilmekteyiz. Bu araştırmayla öğrenciler yeni bir bakış açısına sahip olabilmişler, hiç görmedikleri bir eser hakkında bile fikir yürütüp onu öz-biçim açısından değerlendirebilecek aşamaya ulaşmışlardır. Bu araştırmada da görüldüğü üzere istenilen sonuçlara ulaşabilmek için, eğitim ve öğretim safhasında uygun bir yöntem seçilip bu yöntemin ders planı da uygun yürütüldüğünde istenilen aşamaya gelinebildiği görülmektedir.

Araştırma Sonucunda Ortaya Çıkan Uygulamaların Değerlendirilmesi

20. Yüzyıl sanat akımlarının aktif öğrenme yöntemleriyle öğretimini içeren eylem araştırması sonucunda araştırma grubu tarafından ortaya çıkarılan çalışmaların, özgünlük, konu seçimi, estetik bütünlük, malzeme ve teknik seçimi ve uygulanması açısından genel bir değerlendirme yapılmıştır. Aşağıdaki örnek de bir öğrencinin araştırma süreci sonunda çıkan örnek uygulaması ve değerlendirmesi verilmiştir:

Eserinin ismi: Bin Bir Surat (ÖM.S)

Tekniği: Yüz üzerine akrilik boya ve performans sanatı fotoğrafları

Ebatları: ?

Tarihi: 28.12.2016

ÖM.S kodlu öğrencinin çalışması öğrencinin araştırmacı tarafından ve öz değerlendirme formu dikkate alınarak incelendiğinde; fikir ve akım olarak pop-art ve performans sanatından etkilendiği görülmektedir. Öğrenci çalışmasına başlarken, Andy Warhol'un "Marilyn Monroe" adlı çalışmasından çok etkilendiğini ve bunu çalışmasına yansıtmak istediğini belirtmiştir. İnsanın gün içinde yaşadığı duygu değişiklikleri üzerine yoğunlaşan öğrenci bunun için performans sanatının etkilerini kullanarak anlık görüntüler vermiş ve bunları fotoğraflamıştır. Sonrasında bir yüzey üzerinde birleştirdiği fotoğrafları bizlere sunmuştur. Öğrenci pop-art tablolarından etkilenerek yüzüne yaptığı resimde akımın renklerini tercih etmiş ve kendi kıyafetini de koyu renk seçerek dikkati yüze yoğunlaştırmıştır. Verdiği duygu halleri de çalışmayı etkili bir hale getirmiştir.

Sonuç

Bu araştırmadan çıkarılan sonuç ve değerlendirmeler şunlardır:

Aktif öğrenme yöntemleriyle 20. yüzyıl sanat akımları konusunun öğretimi, öğrencilerin sanat bilgisini arttırabilme, dersin kavratılabilme ve özümsebilmesinde gerekli teorik bilgiye sahip olmaları açısından oldukça önemlidir.

20. yüzyıl sanat akımlarını öğretmeye yönelik kullanılan geleneksel öğretim yöntemleri öğrencilerde kalıcı izler bırakmamakta öğrenmeyi sağlamamaktadır. Uygulamada ise yapılan işler sadece röprodüksiyondan ibaret olmakta ve öğrencinin farklı teknik ve uygulamalara yer vermesine olanak sağlamamaktadır. Oysa aktif öğrenme yöntemleri ile anlatılan konu modern ve çağdaş sanatın yeni uygulamaları ve farklı teknik ve materyalleri konusunda farkındalık yaratılması, öğrenciye farklı bakış açıları kazandırması ve bu zenginlikten yararlanabilmesi bakımından fayda sağlamıştır.

Öğrencilerde 20. yüzyıl sanatının farklı teknik ve materyalleri konusunda farkındalık yaratıldığı görülebilmektedir. Aktif öğrenme yöntemleriyle hazırlanan çağdaş sanat akımları konusu öğrencilerin derse odaklanması ve düşünmeye yönelmesinde, öğrendikleri bilgiler arasında ilişki kurabilme ve edindiği bilgileri transfer etmelerinde ve tüm etkinlik boyunca derse aktif katılıp üretmelerinde olumlu sonuçlar doğurmuştur.

Eylem araştırmasıyla araştırılan konu kapsamında görülmüştür ki izlenen derslerde, aktif bir öğrenme ortamıyla süreç oldukça kaliteli ve verimli hale gelmekte ve öğrenme kalıcı olabilmektedir. Öğrencinin aktif rol üstlendiği ve dijital ortamında sunduğu imkânlarla anlatılan konular sanat eğitimi sistemimizi daha anlamlı hale getirebilmektedir.

Kaynakça

- Açıköz, K. Ü. (2003). *Aktif Öğrenme (2. Baskı)*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Ada, S., Baysal, Z.N. (2013). *Pedagojik-Androgojik Formasyon Ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Artut, K. (2009). *Sanat Eğitimi, Kuramları Ve Yöntemleri (6.Baskı)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Balci, A. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Bulut, Ü. (2001). Resim Öğretmenliği Lisans Programında Alan Bilgisi Derslerinin İşlevselliği. X. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (s.476)*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Buyurgan, S., Buyurgan, U. (2012) *Sanat Eğitimi Ve Öğretimi, (3. Baskı)*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. vd. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (14. Baskı)*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Eriñç, Sıtkı. (1995). *Resmin Eleştirisi Üzerine*. İstanbul: Hil Yayıncılık.
- Güneyli, A. (2007). *Etkin Öğrenme Yaklaşımının Anadili Eğitiminde Okuma Ve Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi: Ankara.
- M.E.B. (2009). *Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı(9-12.Sınıf)*. Ankara: Milli Eğitim Yayınevi.
- Özsoy, V. (2005). *Resim (Sanat) Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Ders Notları.
- Sevindik, T.(2010) *Özel Öğretim Yöntemleri*. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi. <http://www.yarbis1.yildiz.edu.tr/web/userannouncementsfiles/dosyab6b0482868ab2edc90f2394f4480ef51.pdf> adresinden 19 Şubat 2017 tarihinde edinilmiştir.
- Slavin, R. E. (2013). *Eğitim Psikolojisi*. Çev. Galip Yüksel. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Şahiner, R. (2008). *Sanatta Postmodern Kırılmalar ya da Modernin Yapı Bozumu*. İstanbul: Yeni İnsan Yayıncılık.
- Taşdemir, V. N. (2001). Resim Öğretmenliği Lisans Programında Alan Bilgisi Derslerinin İşlevselliği. X. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi(s.479)*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (5. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Varış, F. (1998). *Eğitim Bilimine Giriş: Eğitim ve Felsefe (4. Baskı)*. Ankara: Alkan Yayınları.

Summary

The topic which is preferred as being among the 20th century art movements, is within the curriculum of visual arts lesson and the art movements which were taught to the students are within the program of 11th and 12th graders. Apart from these, some other art movements were included because they were considered as necessary. The art movements are introduced in detail in the study however, during the instructions the main points of them were presented to the learners with visuals so that they can keep them in their long term memories.

With the constructivist approach, the perspective has shifted to an active learning perspective and many aspects of this approach has been investigated in numerous studies. However, for most of the time those studies depend on quantitative data and experimental results and the construction of the processes of lessons have not been covered sufficiently.

In the present study it is aimed to investigate the teaching of 20th century art movements to 16-17 year old secondary school students with the method of active learning. Within the framework of the study, the 20th century art movements were taught with active learning method and afterwards the learners were asked to produce art crafts with the information they received. It was aimed to observe the changes after the instruction and moreover it was aimed to recognize the difficulties in application of the curriculum of Ministry of Education and bring forward proposals for solution. In order to examine the efficiency of the method more closely and in its natural circumstance, action research methodology was adopted and the following research questions were aimed to be answered;

- 1. What sorts of effects does teaching 20th century art movements by implementing active learning methods have on students' academic achievement and their knowledge acquisition and using skills?*
- 2. How does teaching 20th century art movements by implementing active learning methods affect students in terms of their questioning and analyzing work of art?*
- 3. Is teaching of the 20th century art movements with the active learning method effective in fostering the use of different techniques while creating their own designs?*
- 4. Has teaching of the 20th century art movements with the active learning method provided the students with the opportunity of directing the application process in a positive way?*
- 5. How does teaching 20th century art movements by implementing active learning methods affect students in terms of their developing sense of belonging though their studies and comparing these studies with their previous ones?*
- 6. Is the topic of 20th century art movements in the curriculum of visual art teaching addressing the needs of our time and curriculum of visual arts lesson sufficient?*

In the present study, first of all the literature review was conducted on the description, necessity and aims of the art education, and its place was described at individual and social levels. After that the definitions of the 20th century art movements, their necessity are presented and finally the importance, methodologies and underpinnings of active learning theory is discussed.

The study was conducted with 8 participants who are students at Kocaeli Çayırova Şehit İlhan Küçüksolak Anatolian High School in 2016-2017 academic year. The participants were selected with purposeful sampling method. The application which was conducted for 5 weeks period is supported with theoretical presentations and practices.

In the study, observation checklists, semi-structured interview protocols, personal information forms, written/visual documents, researcher/participant diaries, photos and voice recordings were used as data gathering tools.

The results of the study indicates that the students have learned the 20th century art movements which were instructed with active learning effectively and permanently. The results also indicate that at the end of this process, the students became able to include different techniques and materials in their works. They have also become individuals who are able to conduct their own works more consciously, uniquely and independently.
